

Afgørelser – Reg. nr.: 02020.00

Fredningen vedrører: Svanninge Bakker

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 02-12-1953

Fredningsnævnet 20-01-1953

Kendelser

Deklarationer

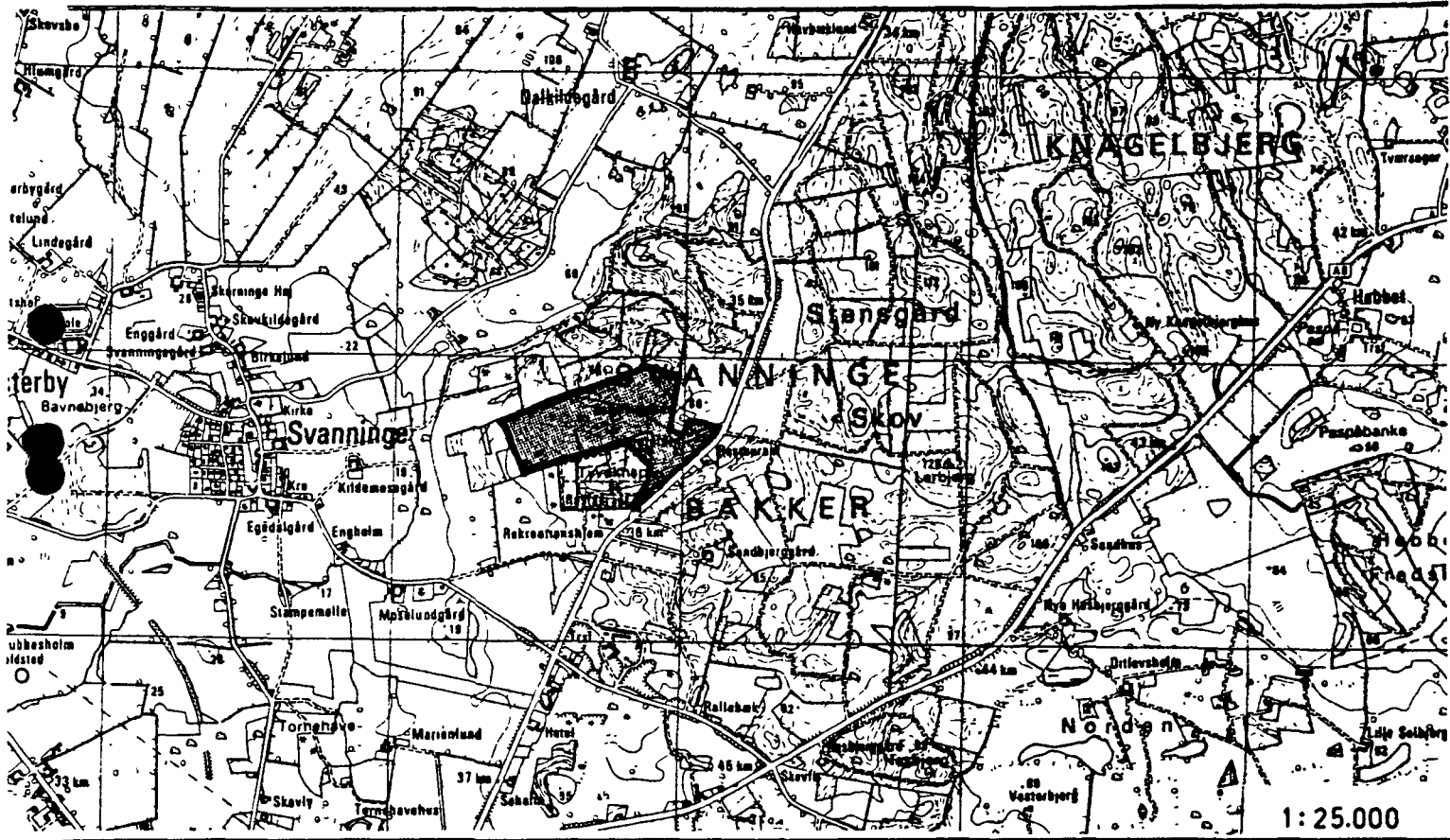
OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Svanninge bakker

Kommune: Fåborg

Sogn : Svanninge

Reg. nr.: 431-09-03

Ejer : Miljøministeriet

Areal : 15.6030 ha

Fredet : FN 20/1 -1953

OFN 2/12-1953

Formål : Landskabsbevaring

Indhold : Arealet er offentlig tilgængelig. Enhver form for bebyggelse er forbudt. Telt- og lejrslagning på det fredede areal er forbudt.

2/12-1953

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1953, den 2. december, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1131/53 vedrørende fredning af arealer i Svanninge bakker.

I den af fredningsnævnet for Svendborg amtsrådsreds den 20. januar 1953 afsagte kendelse hedder det:

"I 1943 rejstes dels på begæring af fru statsrådinde C. hasmussen, som ejer af matrikelnumrene 13q og 15h af Svanninge by og sogn beliggende i Svanninge bakker og dels på foranledning af lokalkomiteen for Faaborg og omegn af Danmarks Naturfredningsforening spørgsmålet om fredning af et areal i Svanninge bakker såvel på grund af disses store landskabelige skønhed som på grund af deres betydelige videnskabelige værdi i geologisk og botanisk henseende. Til en begyndelse-stilede man imod at nå tilbage til den græs- og lyngbevoksning af bakkerne, som disse havde før den nuværende beplantning med nåletræer foretoges omkring år 1910-20.

Danmarks Naturfredningsforening udarbejdede herefter en plan til fredning af et større areal af bakkerne, væsentligt baseret på forbud mod betyggelse og yderligere beplantning, rydning af eksisterende beplantning på visse dele og fjernelse af hegn og uønsket bevoksning med Kræger, Røn og lignende samt eventuel Gyvel, forbud mod master, skiltning, hegn, telt- og lejrslagning, men etablering af offentlig adgang til hele eller en del af området, derunder til skiløbning. Foreningens naturvidenskabelige konsulenter, afdelingsgeolog, dr. Milthers og professor Knud Jessen havde forinden afgivet erklæringer.

Dr. Milthers skriver i erklæring af 7. februar 1944: "Svanninge bjerge er en af hovedhjørnestenene i det fynske istidslandskab----- I Sydvestfyn gik grænsen mellem den levende is i Lillebæltsgletscheren og den døde is i det indre Fyn netop ved foden af Svanninge bjerge. Bakkerne har da ligget som en art midtmoræne mellem den levende og den døde is..... Da ismasserne på begge sider af de fynske alper svandt bort, strømmede vandet ned ad bakkernes sider og frembragte de smukke

dale, som navnlig er fremtrædende på vestskråningen af Svanninge bjerge.... Denne udvikling er enestående indenfor det nordeuropæiske nedslæningsområde... Kun få steder er der mulighed for at bevare dette terren i sin oprindelige form, men netop Svanninge bjerge har så meget tilbage af deres oprindelige udseende, at de vil være velegnede som fredningsobjekt. Dette så meget mere, som de allerede nu besøges af geologiske ekskursioner, når man ønsker at demonstrere istidslandskabetets udvikling i Sydvestfyn."

Professor Knud Jessen skriver i sin erklæring af 10. juli 1944:

"Det i sig selv meget smukke område, hvorfra der er eller kan blive en storslået udsigt over det lavere land mod vest og syd samt ud over havet, måtte kunne udvikles til at blive en storslået folkepark ved en passende regulering af plantagearealerne, idet en fuldstændig afskovning af disse næppe kan anbefales. Der bør tilstræbes et kompromis, således at bakketoppe, plateauer og udsigter holdes fri, og ligeledes bør de nu utilplantede strækninger mod syd, omfattende blandt andet områdets mest markerede dalsenkning, der tilhører etatsrådinde Rasmussen, henligge utilplantede, idet der foretages rydning af en del noget besynderlige plantninger blandt andet af løn og Mirabel samt af spredte selvsæede nåletræer. Der kunne på denne måde skabes en park, som mod syd i fuldt mål lader terrenets stærke former træde frem, idet kun mindre, spredte trægrupper eller smukke enkelttræer (birke i dalen) lades tilbage, medens plantagerne i områdets nordlige del lukker sig om skyggefulde passager, der fører op til de træfri plateauer og toppe..... må det da blive en opgave for det tekniske udvalg i samarbejde med det naturvidenskabelige at udarbejde en detailleret plan, thi det, der efter min opfattelse bør tilstræbes, er en fredning, som uden at gå de økonomiske interesser for nær, på een gang sikrer den frie erkendelse af terrenets smukke former og åbner de vide udsigter til det omliggende lavere land og til kysten, havet og bærne." I en erklæring til foreningen har han yderligere tilføjet, at en udsigtsfredning bedst vil kunne nås gennem en forsigtig udvikling, d.v.s. en langsom afdrivning. Indgreb ved stødoptagning og gyveludrydning vil indgående ændre jordbundens mikrobielle tilstand og medføre, at det vil blive vanskeligere for lyngen at trænge frem, hvorfor han tilråder, at der hugges ned så langt som muligt til jordoverfladen. Det er af betydning, at fredskovpligten høves, så der ikke i fremtiden påny skal tilplantes.

Naturfredningsrådet har i skrivelse af 22. januar 1945 tiltrådt disse erklæringer, men fremhævet, at hovedsynspunktet må være at lade

de geologiske former træde stærkest muligt frem, hvorfor man må tilstræbe en fuldstændig afdrivning af plantagerne i den nordlige del, hvilket kræver en ophevelse af fredsskovpligten. Rådet har anset det for muligt, at en geninvandring af lyngbevoksningen på den måde kunne opnås, muligvis om 2-4 årtier, og rådet har anbefalet, at stødoptagning hindres, effektiv afgræsning ved får og kvæg af de afdrevne arealer etableres, og landbrugsmæssig dyrkning af disse ikke tillades. Foruden de videnskabelige og æstetiske landskabelige grunde for denne fredning har rådet henvist til den betydning dette landskab har haft for maleme af den fynske skole.

Ved et i 1946 med lodsejerne afholdt fredningsmøde viste der sig, bortset fra setatsrådinde Rasmussens arvinger kun ringe interesse for fredningen hos lodsejerne, og sagen gik derefter i stå, indtil Danmarks Naturfredningsforening forelagde nævnet et af dens tekniske udvalg udarbejdet fredningsforslag af 5. maj 1951, hvori efter en henvisning til landskabets store geologiske betydning og særlig storslåede karakter samt til de tidligere af eksperterne dr. Milthers og professor Knud Jessen afgivne erklæringer dels det oprindelige mål at få bakkerne ført tilbage til den gamle græs- og lyngbevoksning blev opgivet til fordel for ved en hugst- og bevoksningsplan at bevare så meget af det karakteristiske landskab i blottet skikkelse, at efterfølgende generationer ville have mulighed for at få et indtryk af den særprægede form, og dels fredningens omfang og antallet af lodsejere, den berører, meget væsentligt indskrenkede.

Efter Naturfredningsforeningens anmodning indkaldtes lodsejerne og andre interesserede til et møde med nævnet den 26. juli 1951, hvor den nye fredningsplan blev forelagt og drøftet. Der fremsattes tvivl om muligheden af, som i planen foreslået, at holde gyvelbevoksningen nede og at renholde for selvsåning af nåletræer m.v., samt om hvorvidt samtlige arealer skulle gøres tilgængelige for offentligheden eller kun matr. nr. 15h og 13g ad de allerede over disse gående stier. Lodsejerne, gårdejer Jens Peder Pedersen (matr. nr. 12a) og skovejer Hans Peter Andersen (matr. nr. 7d) samt tildels "Baronessens Hvile og Rekreatiøns hjem" (matr. nr. 14g) modsatte sig fredningsforslagets gennemførelse, medens direktør Holger Rasmussen og fru Harriet Schaldemose (matr. nr. 15h og 13g) ville gå med til fredningen dog uden at denne medførte nogen udgifter for dem af det fredede areal.

Efter at nævnet derefter havde indkaldt erstatningsbegæringer fra lodsejerne, der viste sig at blive ret store, forelagde nævnet påny

sagen for Naturfredningsrådet og for Danmarks Naturfredningsforening, især med henblik på muligheden at frafalde bestemmelsen om, at gyvelbevoksningen skal holdes nede, og at tillade at afdriften af nåletræsplantagerne særlig på matr. nr. 12a og 7d sker over et længere tidsrum.

I skrivelse af 28. februar 1952 har Naturfredningsrådet derefter udtalt, at rådet kan gå med til, at fredningen væsentligt opfattes som en udsigtsfredning, der vil kunne virkeliggøres ved en fredning af matr. nr. 15h og 13q og det nordøstlige hjørne af matr. nr. 14g, eventuelt suppleret med partielle hugster på matr. nr. 12a til skabelse af udsigtelinier, dog at matr. nr. 12a og 7d med rimelighed inddrages under fredningen derved, at der pålægges dem servitut om, at ny skov ikke må frembringes på arealerne ved såning eller plantning, når de nuværende bevoksninger er fjernede efter at have opnået hugstmoden alder. Desuden bør efter rådets mening bestemmelsen om, at gyvelbevoksningen bør holdes nede, frafaldes, og det bør overvejes, om matr. nr. 23c (restauratør Selchau-Nielsen) og matr. nr. 23f (direktør Otto Nørmark) bør inddrages under fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 2. maj 1952 fastholdt den i fredningsforslaget af 5. maj 1951 beskrevne fredning.

Nævnet har indkaldt erstatningspåstande fra de af fredningen berørte lodsejere og efter modtagelsen af Naturfredningsrådets skrivelse af 28/2 1952 yderligere bedt anført, hvor meget en eventuel udsættelse med afdrivningen af bevoksningen til denne har nået hugstmoden alder og frafald af kravet om, at gyvelbevoksningen skal holdes nede, vil kunne nedsætte erstatningspåstandene, og der foreligger herefter for nævnet følgende erstatningspåstande:

Matr. nr. 15h og 13q, direktør Holger Kasmussen og fru Schaldemose: a) Hvis det tillades ejerne at opkræve en entre på 50 øre pro persona for adgang til det på disse matrikulsnumre fredede areal - hvilken entre ikke skal kunne forhøjes uden fredningsnævnets godkendelse, og således at medlemmer af Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Turistforening og eventuelt skoler og videnskabelige institutioner dog får gratis adgang - påtager ejerne sig til gengæld at renholde arealet. Derimod vil ejerne ikke uden yderligere erstatning påtage sig at anlægge veje eller stier udover de allerede eksisterende over arealet. b) Hvis det pålægges ejerne at holde gyvelbevoksningen nede eller at friholde arealet for selvset og uønsket bevoksning iøvrigt, påstås en erstatning på 30.000 kr., som vil kunne nedsættes forholdsmæssigt, hvis gyvelbevoksningen udgår og det kun er anden uønsket trævekst, der skal fjernes.

Efter at ejerne er kommet i forhandling med en tredjemand om salg af arealet, har de dog erklæret, at deres tilsagn om fredning af arealet uden erstatning foruden af bortfald af forpligtelsen til at holde gyvel og anden uønsket bevoksning nede tillige er betinget af, at der i et vist omfang anerkendes ret for dem til at afspærre arealet for offentlig adgang samt ret til ombygning af og tilbygning til den på arealet liggende pavilion eller opførelse af en hytte eller lignende på arealet efter konference med nævnet angående placering og udseende. I modsat fald har de påstået sig tillagt en erstatning lig den under salgsforhandlingerne forlangte købesum 35.000 kr."

I kendelsen redegøres derefter for de af ejeren af matr. nr. 12a af Svanninge by og sogn, gårdejer Jens Peder Pedersen, og ejeren af matr. nr. 7d af Svanninge by og sogn, skovejer Hans Peder Andersen, efter beregninger foretaget af "Det danske Hedeselskabs plantageregulering", nedlagte erstatningspåstande, hvilke andrager meget betydelige beløb.

Det oplyses videre, at ejeren af matr. nr. 14g af Svanninge by og sogn, Baronessens Hvile- og Hekonvalescenthjem har erklæret sig ude af stand til at opføre erstatningskrav, da man ikke ved, hvad det vil koste at rydde det af hjernets areal, der påtænkes fredet, og ikke har midler eller mandskab til at holde vækst nede på dette areal.

Herefter fortsætter kendelsen:

"Nævnet finder, at den ønskede fredning såvel under hensyn til stedets storslåede landskabelige skønhed, der også beundres af turister langvejsfra, som under hensyn til dets betydelige videnskabelige værdi bør fremmes i det væsentlige overensstemmende med Danmarks Naturfredningsforenings forslag af 5. maj 1951, dog at den udvides til at omfatte matr. nr. 23c af Svanninge by og sogn, der tilhører Jens Andersen og på hvilket restaurationen, der drives af ejerens svigersøn, restauratør Selchau Nielsen, ligger, således at fredningen gennemføres efter følgende

f_r_e_d_n_i_n_g_s_p_l_a_n.

"Det på vedhæftede af Danmarks Naturfredningsforening i marts 1951 udarbejdede kort (1:4000) med enkelt skravering angivne areal fredes som følger:

1. Omfang:

Fredningen omfatter matr. nr. 13a, 15h og 23c og de på kortet angivne dele af matr. nr. 12a, 7d og 14g af Svanninge by og sogn.

2. Fjernelse af eksisterende bevoksning:

Den på arealet stående tætte nåletræsbevoksning afdrives, indtil arealet er fuldstændig ryddet, i et fredskovpligten forudsættes ophævet. Afdriften skal senest være afsluttet 10 år fra denne kendelses afsigelse at regne.

Den åbne træbevoksning fældes eller udtyndes, således at udsigten mod sydvest og nordvest over det åbne land og mod nordøst til det åbne område af matr. nr. 7d stedse bevares.

Enhver stødoptagning på arealet er forbudt.

3. Fremtidig tilstand:

Yderligere beplantning er ikke tilladt, arealet skal henligge i græs, eventuelt lyng. I dalene kan forblive enkelte trægrupper og smukke enkelttræer (løvtræer). Landbrugsmæssig opdyrkning af enkelte nærmere angivne arealer skal kunne tillades efter fredningsnævnets godkendelse. Det henstilles, at arealerne især benyttes til afgræsning ved får og kvæg.

Lodsejerne har pligt til at fjerne selvsåede træer og buske specielt af nåletræer, Kræger løn og lign. Med hensyn til Gyvelbevoksningen gives der ikke lodsejerne påbud om at fjerne eller holde den node, men det henstilles til lodsejerne, at de lejlighedsvis - eventuelt samtidig med fældning eller udtyndning i den åbne træbevoksning jfr. punkt 2 - også søger at nedskære Gyvelbevoksningen.

Også med hensyn til de under dette punkt nævnte træer og buske er stødoptagning forbudt.

4. Bebyggelse m.v.

Enhver form for bebyggelse er forbudt, ligesom enhver art af loder, skure, master, ledninger, mindesmerker, reklamer eller andre udsigts-hindrende eller skæmmende indretninger ikke skal være tilladt. Dog skal ejeren af matr. nr. 13q have ret til at om- eller tilbygge den på grunden liggende pavillon, efter at fredningsnævnet har godkendt en det forelagt tegning til om- eller tilbygningen. Ligeledes skal ejeren af matr. nr. 23c have ret til på samme betingelse at om- eller tilbygge den på grunden liggende restauration.

Telt- og lejrslagning på det fredede areal er forbudt. Dog kan ejeren af matr. nr. 13q med fredningsnævnets samtykke i hvert enkelt tilfælde arrangere telt- eller lejrplads på visse tider af året i bunden af den på grunden værende dal.

5. Hegning:

Alle hegn, der fremtidig opsættes på det fredede areal, hvad enten

det er i skel, langs stier eller andetsteds, skal forinden opsætningen godkendes af fredningsnævnet såvel med hensyn til materiale og udseende som med hensyn til stedet, hvor de opstilles. Ligeledes skal advarsels- eller forbudstavler, som ejeren måtte ønske at opsætte, inden opsætningen på samme måde godkendes af fredningsnævnet. Iøvrigt bestemmer ejerne selv, om de ønsker sådanne hegn og tavler opsat, og opsætningen sker som hidtil for deres egen regning.

6. Gravning:

Afgravning på arealet, hvorved terrenets nuværende former og karakter ændres, er ikke tilladt.

7. Adgangsforhold:

Den nuværende adgang til arealet ad stierne over matr. nr. 15h og 23c såvelsom færdsel ad de nuværende stier over matr. nr. 13q skal vedblivende holdes åbne for offentligheden, medens der iøvrigt ikke er ret til færdsel på de fredede arealer, udover at geologiske og botaniske ekskursioner og lignende efter forudgående aftale med ejerne skal kunne få lov til at foretage videnskabelige undersøgelser.

Dog skal ejeren af matr. nr. 13q have ret til i visse perioder af sæsonen efter nærmere aftale med fredningsnævnet at opkræve en afgift af indtil 50 øre pro persona for publikums adgang til stierne over matr. nr. 13q. Også om det af hensyn til en sådan afgiftsopkrævning eventuelt nødvendige midlertidige hegn gælder, at det inden opsætningen skal godkendes af fredningsnævnet.

Det bemærkes, at ejeren af matr. nr. 13q er berettiget til efter aftale med fredningsnævnet at omlægge stierne over matr. nr. 13q, hvor dette er nødvendigt af hensyn til sandflugt eller lignende.

Offentligheden skal have ret til at færdes på stien på bakkekammen langs nordgrænsen af matr. nr. 7d indtil midt for det fredede areal.

Om vinteren skal bakkene kunne benyttes af offentligheden til skiløb på samme måde, som det hidtil har været tilfældet."

Under hensyn til, at den under punkt 2 omtalte afdrivning af nåletræsbevoksningen, hvis den skulle foretages på normal tid, efterhånden som træerne blev hugstmodne, formentlig ville strække sig over 1 à 2 menneskealdre, og det kunne forventes, at arealerne, når der kun måtte foretages hugst men ikke nogen nyplantning, gennem lange tider kunne komme til at henligge i en upasset og skræmmende tilstand, samt under hensyn til den ikke afgørende store forskel på de nedlagte erstatningspåstande ved sådan udsættelse med afdrivningen, har nævnet foretrukket at fastsætte afdrivningsperioden til 10 år, og der vil herefter være at

tillægge lodsejerne følgende erstatninger:

Matr. nr. 15h og 13g, direktor Holger Rasmussen og fru Schaldemose.

Under hensyn til de i fredningsplanen givne tilsagn om om- og tilbygning til pavillonen, adgang til telt- og lejrslagning i dalens bund til visse tider og ret til opkrævning af afgift i visse perioder, findes erstatningen skønsmæssigt at kunne ansættes til 12.000,00 kr.

Matr. nr. 12a, gårdejer Jens P. Pedersen.

A. Direkte tab: Under hensyn til, at ejeren ved en afdrift over en 10-årig periode må antages at kunne udføre denne uden anvendelse af fremmed arbejdskraft, vil der ikke kunne ydes ham erstatning herfor, og beløbet 2.128 kr. må derfor udgå, medens der iøvrigt ydes ham erstatning for direkte tab i overensstemmelse med opgørelsen af 28/9 1951 med	15.748,00 kr.
B. Salg af pyntegrønt	2.620,00 "
C. Forringelse af jagt: Da Arealet ikke gøres offentligt tilgængeligt, og der findes omliggende skove, fastsættes beløbet skønsmæssigt til	1.000,00 "
D. Forringelse af læforhold	2.217,00 "
E. Tilbagebetaling af statstilskud. Forholdet ordnes af nævnet ved direkte forhandling med Landbrugsministeriets domønekantor samtidig med fredskovpligtens ophævelse, eventuelt ved en tillægskendelse eller ved Overfredningsnævnets kendelse jfr. Landbrugsministeriets skrivelse af 1. december 1952	0,00 "
F. Tab af herlighedsverdi	5.000,00 "
G. Der bliver ingen adgang for offentligheden til arealet og ingen stier	0,00 "
H. Vurdering af erstatningsbeløb	<u>520,00 "</u>
	<u>Ialt ----- 27.105,00 kr.</u>

Matr. nr. 7d, skov ejer Hans Peter Andersen.

A. Direkte tab: Som i opgørelsen af 10/10 1951	13.743,00 kr.
B. Salg af pyntegrønt m.v.	2.782,00 "
C. Forringelse af læforhold	2.514,00 "
D. Ulemper ved afståelsen	3.000,00 "
E. Forringelse af jagten. Da arealet ikke gøres offentligt tilgængeligt, og der findes omliggende skove, fastsættes beløbet skønsmæssigt til	<u>1.000,00 "</u>

Trsp. 22.839,00 kr.

Trsp. 22.839,00 kr.

F.-G. Der bliver ingen adgang for offentligheden til arealet udover fodstien på bakkekammen langs nordgrænsen af matr. nr. 7a. Erstatningen herfor fastsættes skønsmæssigt til

500,00 "

H. Vurdering af erstatningsbeløb

160,00 "

Ialt 23.499,00 kr.

Matr. nr. 14g Baronessens Hvile- og Rekonvalescenthjem:

Erstatningen for hjemmets pligt til efter fredningens punkt 2 at beskære træerne på den lille fredede trekant af matr. nr. 14g, så udsigten ikke hindres, fastsættes skønsmæssigt til 1.000,00 kr.

Ingen af panthaverne i de nævnte arealer, der alle har været varslede til nævnets møder, har nedlagt påstand om andel i erstatningen.

Ved fredningsnævnets foranstaltning vil der ved indgangen til det fredede areal være at opstille en tavle over fredningens omfang og ordensregler for offentlighedens adgang til arealet.

Da Svanninge bakker er stærkt besøgt af turister fra hele landet og blandt andet er et meget søgt udflugtssted for borgerne i Odense, vil de ikendte erstatninger være at udrede med 2/3 af statskassen og 1/3 af Svendborg amtskommune."

Konklusionen er sålydende:

"Matr. nr. 13q, 15h og 23c samt de på vedhæftede kort angivne dele af matr. nr. 12a, 7d og 14g af Svanninge by og sogn vil være at frede som angivet i foranstående fredningsplan.

Erstatninger vil være at udrede som foran angivet.

Kendelsen bliver ved nævnets foranstaltning at tinglyse på de ovennævnte matrikelnumre. Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Svendborg amtsrådsreds."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos den er indanket af ejerne af matr. nr. 13q og 15h af Svanninge by og sogn, direktør Holger Rasmussen og fru Harriet Schaldemose, ejeren af matr. nr. 12a af Svanninge by og sogn, gårdejer Jens Peder Pedersen, samt ejeren af matr. nr. 23c af Svanninge by og sogn, Jens Andersen og forpagteren af en på dette areal værende restauration Preben Selchau Nielsen.

Overfredningsnævnet har den 2. juli 1953 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de ankende og andre i sagen interesserede.

Fra amtsrådets side gjordes det bl.a. gældende, under henvisning

til en skrivelse til overfredningsnævnet af 10. marts 1953, at det måtte anses for uforsvarligt at unddrage de ikke ubetydelige arealer fra forstmæssig drift, og at man måtte være frygtet for, at en afdrivning af nåletræbevoksningen ikke vil medføre, at arealerne kommer til at henligge i græs eller lyng, men at de derimod bliver bevokset med ukrudt, og at en afdrivning kan indebære fare for sandflugt. Sognerådets repræsentanter sluttede sig til amtsrådets opfattelse.

Efter udfaldet af stemmegivningen var der enighed om, at fredningsområdet vil være at indskrænke til at omfatte matr.nr. 13 q og 15 h, det nordøstlige hjørne af matr.nr. 14 g samt matr.nr. 23 c, alle af Svanninge by og sogn. Det bemærkes herved, at den vedtagne indskrænkning navnlig er begrundet med, at det må anses betænkeligt at opretholde kendelsens bestemmelse om afdrivning af den tætte nåletræbevoksning.

Det bestemtes endvidere, at den fældning eller udtynding af bevoksning og fjernelse af selvsåede træer og buske, som er fastsat i kendelsen, skal ske ved fredningsmyndighedernes foranstaltning og for disses regning, idet det fældede materiale skal tilhøre ejeren.

Med direktør Holger Rasmussen på egne og medejers vegne er der opnået enighed om, at erstatningen vedrørende matr.nr. 13 q og 15 h af Svanninge by og sogn fastsættes til 15.000 kr. Det skal være ejerne og senere ejere tilladt at opkræve entreafgift til disse arealer, men kun når de ved enkelte lejligheder måtte blive benyttet til opvisninger, friluftsforestillinger eller lignende. Denne bestemmelse træder i stedet for kendelsens bestemmelse om afgift for adgang til stierne over matr.nr. 13q.

Med ejeren og forpagteren af matr.nr. 23c opnåede man enighed om fredningen, idet der indrømmes dem tilladelse til at bibeholde træerne på ejendommen.

Under sagens behandling for overfredningsnævnet er der af vedkommende ejere fremsat krav om godtgørelse af udgiften til den foretagne sagkyndige udregning af erstatningspåstandene. Disse udgifter vil, da beregninger må antages at have været af stor betydning for fredningsnævnets erstatningsfastsættelser, efter overfredningsnævnets opfattelse kunne afholdes af fredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 33, stk.1.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer. Et kort nr. Sv. 108, som viser det fredede område, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Svendborg amtsrådsreds den 20. januar 1953 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer i Svanninge bakker stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales følgende beløb:

Direktør Holger Rasmussen og fru Harriet Schaldemose, adr.
landsretssagfører Knud Waldorff, Fåborg kr.15.000

Baronessens Hvile- og Rekonvalescenthjem, Svanninge bakker pr. Fåborg. - 1.000

alt med renter 4% p. a. fra den 20. januar 1953 at regne til betaling sker.

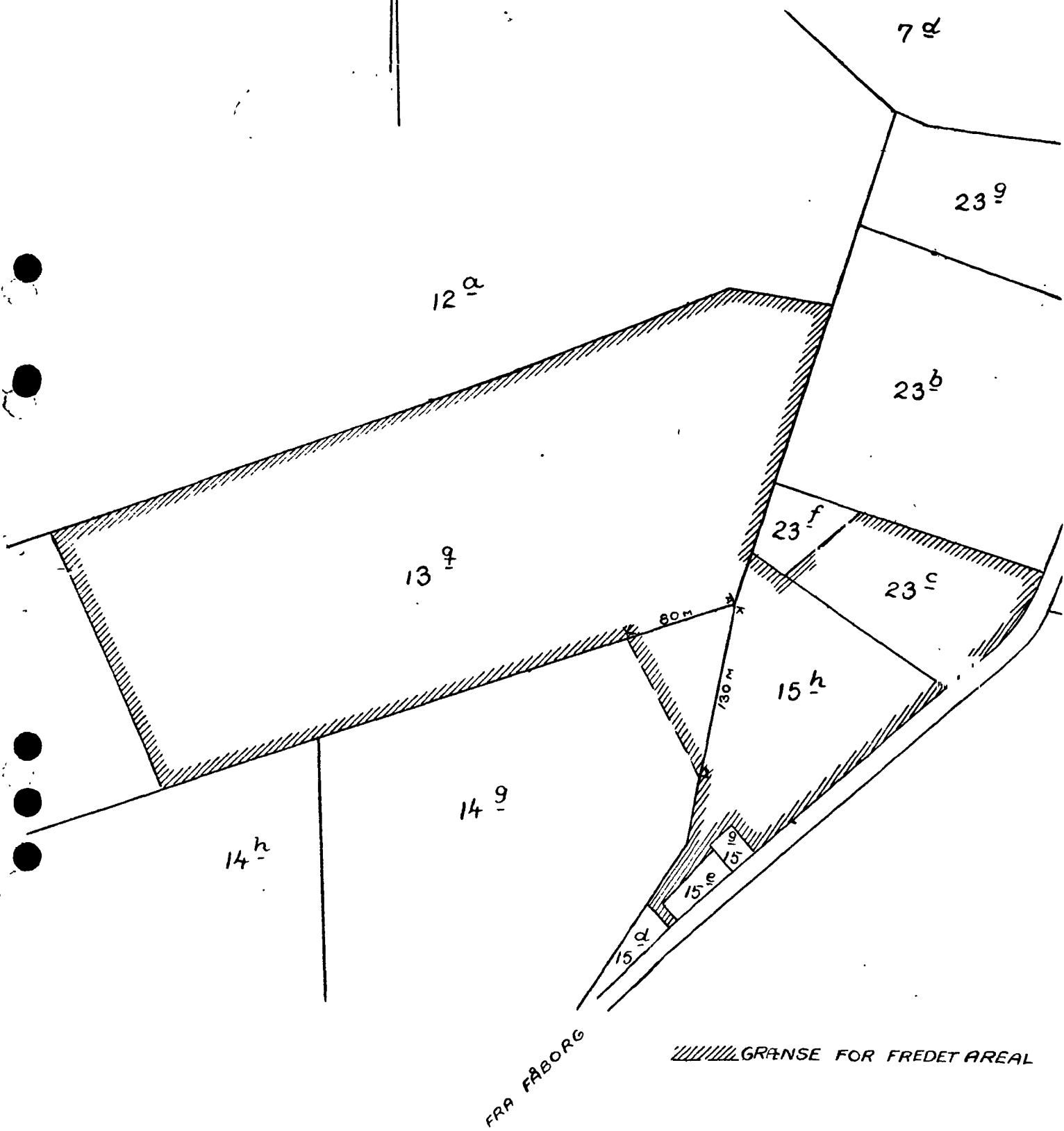
Erstatningen udredes med 2/3 af statskassen og 1/3 af Svendborg amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

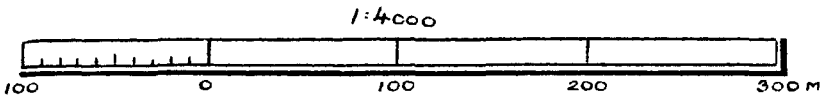

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

////// GRÆNSE FOR FREDET AREAL

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 2-10-53.
By: SVANNINGE. Sogn: - - -
Plan nr. Sv. 108.

FREDNINGSNÆVNET >

CITERET FULDT UD I
OFN K AF 2/12 1953

K E N D E L S E

f r e d n i n g a f S v a n n i n g e b a k k e r .
v/

I 1943 rejstes dels på begæring af fru etatsrådinde C. Rasmussen, som er af matrikelnumrene 13 q og 15 h af Svanninge by og sogn beliggende i Svanninge bakker og dels på foranledning af lokalkomiteen for Faaborg og omegn af Danmarks Naturfredningsforening spørgsmålet om fredning af et areal i Svanninge bakker såvel på grund af disses store landskabelige skønhed som på grund af deres betydelige videnskabelige værdi i geologisk og botanisk henseende. Til en begyndelse stiledede man imod at nå tilbage til den græs- og lyngbevoksning af bakkerne, som disse havde før den nuværende beplantning med nåletræer foretoges omkring år 1910-20.

Danmarks Naturfredningsforening udarbejdede herefter en plan til fredning af et større areal af bakkerne, væsentligt baseret på forbud mod bebyggelse og yderligere beplantning, rydning af eksisterende beplantning på visse dele og fjernelse af hegn og uønsket bevoksning med Kræger, Røn og lignende samt eventuelt Gyvel, forbud mod master, skiltning, hegn, telt- og lejrslagning, men etablering af offentlig adgang til hele eller en del af området, derunder til skiløbning. Foreningens naturvidenskabelige konsulenter, afdelingsgeolog dr. Milthers og professor Knud Jessen havde forinden afgivet erklæringer.

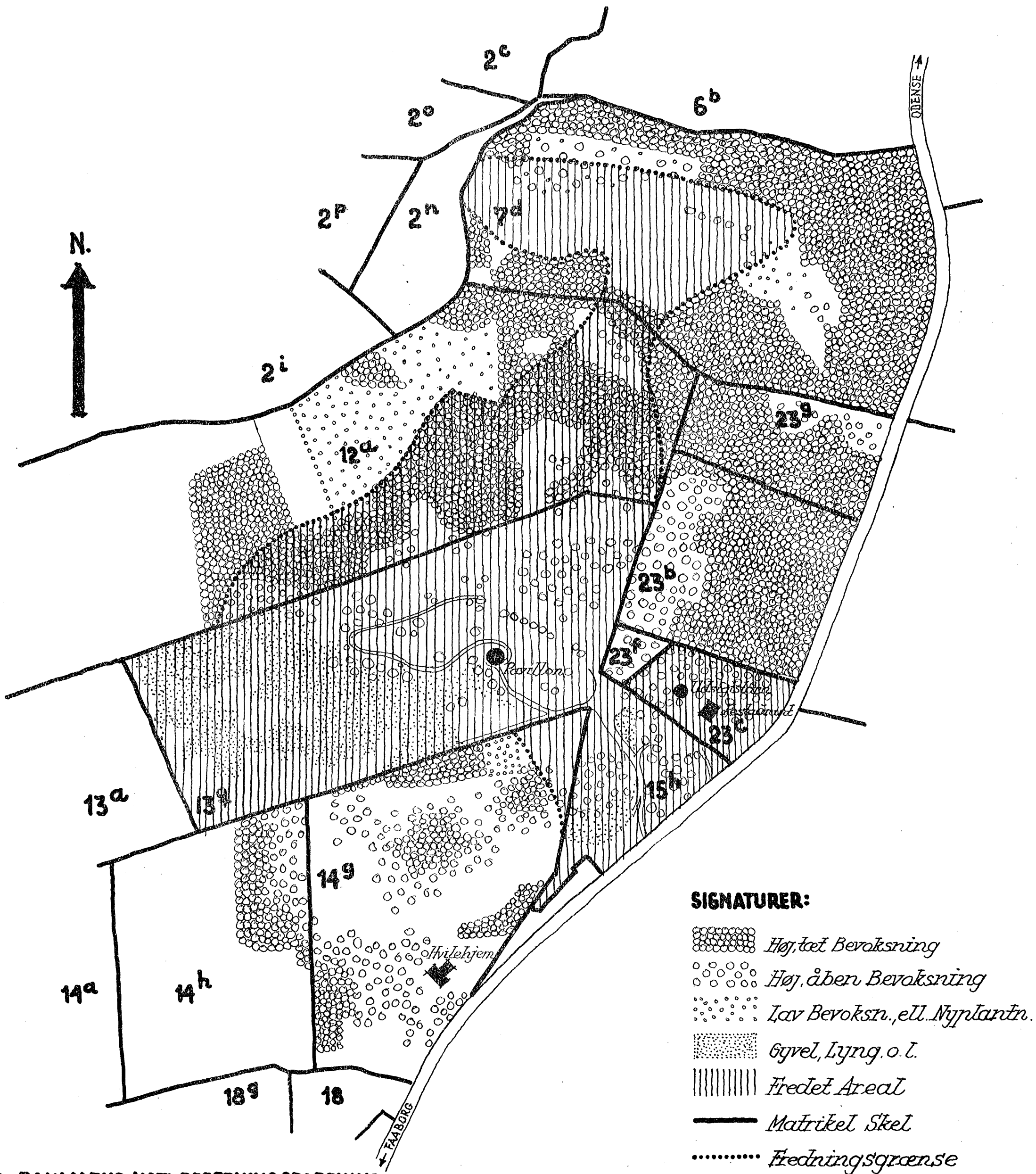
Dr. Milthers skriver i erklæring af 7. februar 1944: "Svanninge bjerge er en af hovedhjørnestenene i det fynske istidslandskab.....I Sydvestfyn gik grænsen mellem den levende is i Lillebæltsgletscheren og den døde is i det indre Fyn netop ved foden af Svanninge bjerge. Bakkerne har da ligget som en art midtmoræne mellem den levende og den døde is....."

KORT>

SVANNINGE BAKKER

FORSLAG TIL FREDNING, M. ANGIVELSE AF DET AREAL, DER TÆNKES AFDREJET.

Målestoksforhold 1:4000

for DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING

Marts 1951

[Signature]

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Man har d.d. tilskrevet Statsskovvæsenet, Fyns Skovdistrikt, Sollerupvej 22, 5600 Fåborg, således:

" I skrivelse af 20.marts 1984 (j.nr. Fy 2728 og 2621) har Statsskovdistriktet sammen med ejeren af restaurant Skovlyst, Kaj O. Mogensen, ansøgt om tilladelse til, at der på arealet matr. nr. 23-gb Svanninge by, Svanninge, der er statsejendom, indrettes en festplads med anbringelse af en talerstol i natursten og en flagstang. Iøvrigt medfører anlæggelsen ikke terrændringer og andre foranstaltninger ud over almindelig landskabspleje.

Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 2. december 1953. I kendelsen hedder det blandt andet, at "enhver form for bebyggelse er forbudt, ligesom enhver art ----- master mindesmærker..... eller andre udsigtshindrende eller skæmmende indretninger ikke skal være tilladt."

Det ansøgte udkræver derfor tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 34.

Fredningsnævnet har om sagen brevvekslet med amtskommunens fredningsafdeling, der i en over sagen afgivet erklæring blandt andet har udtalt, at man "ikke finder noget at indvende mod, at der indrettes en "naturplads" til afholdelse af friluftsmøder/folkemøder i Svanninge Bakker på matr. nr. 23-f og 23-gb (tidligere 23 c) Svanninge by, Svanninge, som skitseret i skovdistriktets skrivelse af 20. marts 1984.

Af hensyn til områdets daglige funktion som offentligt naturområde bør det formentlig foretrækkes, at mødepladsen "møbleres" med talerstol og flag ved afholdelse af hvert enkelt møde, frem for ved opstilling af permanent talerstol og flagstang."

Fredningsnævnet, hvis medlemmer er kendt med forholdene på stedet, finder ikke, at det ansøgte kan tænkes at komme i strid med fredningens formål og skal blandt andet henvise til, at der er en meget gammel tradition for afholdelse af folkemøder i Svanninge bakker. Nævnet har derfor enstemmigt besluttet i medfør af naturfredningslovens § 34, jfr. Overfredningsnævnets bemyndigelse i cirk. 239 af 15. december 1978, at tillade det ansøgte. Efter fornyet forhandling med skovdistriktet, der har påpeget, at en nogenlunde præsentabel flagmast vil være vanskelig at udføre transportabel, og

20 NOV. 1990

19 NOV. 1990

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Egensevej 15 - Telefon (09) 21 1693

5700 SVENDBORG, den 16.11.1990

Journal nr.: F.212/1990

Fyns statsskovdistrikt
Sollerupvej 22
5600 Faaborg

Ved skrivelse af 24. august 1990 har Fyns statsskovdistrikt ansøgt om fredningsnævnets tilladelse dels til ændring af en parkeringsplads, dels til opførelse af en toiletbygning indenfor det fredede område for Svanninge Bakker.

Det ansøgte kræver fredningsnævnets tilladelse i henhold til naturfredningslovens § 34.

Det fremgår af ansøgningen, at parkeringspladsen i overensstemmelse med vedlagt oversigtskort ønskes ændret med hensyn til udkørsel og med hensyn til indkørsel. Endvidere anlægges der parkeringsplads langs udkørslen.

Toilettet er et toilet fra firmaet Søby A/S i Herning af Type 14 med træbeklædning. Toilettet vil blive forbedret ved, at der bliver lagt et tag med rejsning på toiletbygningen. Taget vil derved også kunne yde læ for f.eks. informationstavler om Svanninge Bakker.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Landskabsafdelingen, der i skrivelse af 26. oktober 1990 har udtalt:

"Som det fremgår af ansøgningen, er placeringen af toiletkabinen udpeget i samråd med landskabsafdelingen, og vi har derfor ingen indvendinger mod en dispensation fra fredningsbestemmelserne til opstilling af kabinen og til de terrænmæssige ændringer, eller mod en tilladelse efter naturfredningslovens § 47.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/7-0021

Akt. nr. 1

Bil.

LUS
JH

Vi forudsætter naturligtvis, at kabinen om- og overbygges som vist i projektmaterialet, snarest i 1991.

M.h.t. projektets forhold til anden lovgivning kan oplyses, at zonestilladelse gives af Faaborg kommune, og at Vejdirektoratet skal godkende de ændrede adgangsforhold. Direktoratets afgørelse foreligger endnu ikke."

Fredningsnævnet meddeler herved, at nævnet eenstemmigt har besluttet at meddele dispensation til det ansøgte i henhold til naturfredningslovens § 34, jfr. overfredningsnævnets kendelse om fredning af arealet af 2. december 1953. Fredningsnævnets dispensation er betinget af, at toiletbygningen opføres i overensstemmelse med de fremsendte bilag, og at taget beklædes med tagsten af tegl eller mørk cement.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amtskommunes Landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58, stk. 6.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Hans Chr. Poulsen
formand

Fotokopiens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Fyns Amts
sydlige fredningskreds, den 19/11 1990

Bevniie Tehbas

Skov og Naturstyrelsen

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS
Egensevej 15 - Telefon (09) 21 16 93

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 DEC. 1990

14 DEC. 1990

5700 SVENDBORG, den

Journal nr.: Frs. 282/1990

Nævnet har d.d. tilskrevet :

Fyns Statsskovdistrikt
Sollerupvej 22
5600 Faaborg

Ved skrivelse af 16. november 1990 meddelte fredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 34 tilladelse til dels ændring af en parkeringsplads, dels tilladelse til opførelse af en toiletbygning indenfor det fredede område for Svanninge Bakker.

Fredningsnævnets tilladelse var bl.a. betinget af, at toiletbygningen blev opført i overensstemmelse med det fremsendte bilag, og at taget blev beklædt med tagsten af tegl eller mørk cement.

Statsskovdistriktet har nu ved skrivelse af 26. november 1990 ansøgt om tilladelse til, at tagbeklædningen på toiletbygningen i stedet bliver udført med tagspån af træ, hvilket efter distriktets opfattelse passer bedst ind i landskabet. Endvidere har distriktet anført, at tagspån vil få en smukkere patina end tegl, idet tegl på grund af bladhængen meget hurtigt vil blive grønt og algebegroet og mere udsat for frostskaeder.

Fredningsnævnet meddeler herved, at nævnet eenstemmigt har besluttet at ændre vilkårene for tilladelse af 16. november 1990, således at der gives tilladelse til at anvende tagspån af træ til tagbelægning på toiletbygningen.

Tilladelsen er meddelt i henhold til naturfredningslovens § 34.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amtskommunes Landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan ind-

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 12117-0021

Akt nr. 2

BH.

17. AUG. 1994

FREDNINGSNÆVNET

FOR FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20

Assens, d. 16.08.94

Sag nr. F. 65/1993

✓
REG.NR.

2020.00

Hermed fremsendes genpart af nævnets skrivelse af dags dato til:

**Fyns statsskovdistrikt,
Sollerupvej 22, 5600 Faaborg.**

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse.

P.N.V.

Inge Toketøj
overass.

- ✓
1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
 2. Fyns Amt, Miljø- og Arealafdelingen, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ.
 3. Kommunalbestyrelsen i Faaborg
 4. Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
 5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomitè, Lars Brokmann Torup, Østerbrogade 17C, 5600 Faaborg.
 6. Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt, v/ Flemming Byskov, Bystævnevej 1A, 5750 Ringe.

1211/7-0021

3

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 16.08.94.

Journal nr.: frs. 65/93.

Fyns statsskovdistrikt
Sollerupvej 22
5600 Faaborg

Ved skrivelse af 15. juli 1993 har statsskovdistriktet ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at opstille et flytbart elhegn indenfor det fredede område på arealet mellem Tyveknappen og Svellebroen. Begrundelsen for ansøgningen er, at man gerne vil foretage en periodevis afgræsning med kreaturer. Hegnet skal efter det oplyste kun være opstillet ca. 1-2 måneder om året.

Endvidere har statsskovdistriktet ansøgt om ændring af stiforløbet for så vidt angår Svellebroen, der fører fra parkeringspladsen sydende ind til bakkernes centrale dele. Svellebroen er i en ringe forfatning, idet svellerne er ved at forgå og navnlig i vådt føre ubehagelig glatte.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fyns amt og Faaborg kommune har begge anbefalet det ansøgte.

Da ændringerne vil blive foretaget indenfor det frede område for så vidt angår fredning af arealerne i Svanninge Bakker, er fredningsnævnets tilladelse nødvendig.

Fredningsnævnet meddeler herved i medfør af naturbeskyttelseslo-

vens § 50 tilladelse til det ansøgte, idet det ansøgte ikke ses at stride mod fredningens formål.

Afgørelsen er enstemmig.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes før ovennævnte klagefrist er udløbet og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt
næstformand

/it

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 22. august 1995.

Journal nr.: Frs. 36/1995.

Fyns Statsskovdistrikt
Sollerupvej 11
5600 Faaborg

Ved ansøgning af 18. maj 1995, fremsendt gennem Fyns Amt, har Statsskovdistriktet søgt om fredningsnævnets tilladelse til ændring af stierne i Svanninge Bakker samt et digegennembrud samme sted.

Det hedder i ansøgningskrivelsen bl.a.:

"

I de centrale dele af Svanninge Bakker er publikumssliddet meget stort.

Fyns Statsskovdistrikt planlægger derfor at gennemføre et projekt med to hovedmål:

Dels befæster vi en del af de eksisterende stier med stabilgrus for at sikre mod nedslidningen.

Dels at prøve at sprede publikum mere på arealet ved at anlægge nye stier og adgangsveje i bakkerne.

Vi vil forsøge at "lokke" publikum til at trække længere mod nord ved at anlægge nogle bedre stier denne vej og lave en nordlig indgang til Svanninge Bakkers centrale dele.

Den centrale slugt i selve bakkerne starter et stykke inde i vores afd. 213, og det er ned gennem denne start af slugten, vi vil lave en ny adgangsvej.

Men for at komme ind i de centrale bakker skal vi bryde gennem det jorddige, der omkranser denne del af bakkerne.

Der søges hermed tilladelse til at foretage gennembrud af diget i en bredde på ca. 2 meter for at kunne føre en sti igennem.

Diget ligger i skellet til det fredede område, og jeg vil bede amtet vurdere, om Fredningsnævnet ligeledes skal søges - og evt. videresende ansøgningen her.

Lidt længere mod nord krydser "den gule vandretursrute" skellet mellem Kastaniely og vores ejendom. Stiforløbet er etableret, in-

den Naturbeskyttelsesloven trådte i kraft. Stieb går hen over et jorddige, som med tiden bliver trådt mere og mere ned på det sted.

Vi vil lave et mere regulært digegennembrud - hvor diget fjernes på ca. 2,5 meter, hvor stien løber.

..... "

Fyns Amt har i fremsendelsesskrivelsen anbefalet det ansøgte.

Området er fredet i henhold til kendelse fra januar 1953. I punkt 7 i fredningskendelsen fremgår det, at det "bemærkes, at ejeren af matr. nr. 13-q er berettiget til, efter aftale med fredningsnævnet, at omlægge stierne over matr. nr. 13-q, hvor dette er nødvendigt af hensyn til sandflugt eller lignende".

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med ansøgningen.

Tilladelsen, der er enstemmig, meddeles i medfør af naturfredningslovens § 50.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes før ovennævnte klagefrist er udløbet og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt
næstformand

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 25.02.98.

Journal nr.: Frs. 36/97.

Fyns Statsskovdistrikt
Sollerupvej 22
5600 Faaborg

REG. NR. 2020.00.

Ved skrivelse af 3. juli 1997 har Statsskovdistriktet ansøgt om tilladelse til dels nedgravning af et elkabel, dels befæstelse af en sti indenfor det fredede område af Svanninge Bakker.

Området er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 2. december 1953, hvoraf bl.a. fremgår af punkt 6, at terrænets nuværende former og karakter ikke må ændres.

Det fremgår af sagen, at elkablet skal nedgraves til brug for aktiviteter i forbindelse med Grundlovsfest Den Fynske Dag etc.

Befæstelse af sti er begrundet i, at man vil sikre mod nedslidning af den eksisterende sti.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Faaborg Kommune, der i skrivelse af 31. juli 1997 har anbefalet det ansøgte.

Fyns Amt har i skrivelse af 7. august 1997 bl.a. udtalt:

".....

Det er amtets vurdering, at nedgravning af elkabel er en midlertidig terrænændring, der ikke er omfattet af fredningskendelsen.

Arealet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og

SN 1996-1211/7-0020.

etablering af en grusbefæstet sti forudsætter derfor også en dispensation fra amtet.

Såfremt det sikres, at bestanden af nikkende kobjælde ikke berøres, hverken af anlægsarbejdet eller af den færdige sti, har amtet ingen indvendinger mod det ansøgte og er indstillet på efterfølgende at meddele en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

....."

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, der, i det fredningsnævnet lægger til grund, at der er tale om en midlertidig terrænændring, ikke ses at stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnets tilladelse er betinget af, at bestanden af nikkende kobjælde ikke berøres.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes før ovennævnte klagefrist er udløbet og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt
næstformand

/it

Afgørelse af 16. maj 2022

Dispensation til opførelse af solcelle tagløsning og lovliggørelse af pavillon og skur

Faaborg-Midtfyn Kommune har ved mail af 2. december 2021 på vegne af lodsejer fremsendt en ansøgning om dispensation til at udskifte et tag og opsætte solceller samt om lovliggørende dispensation til en pavillon og et skur på amtr.nr. 23c Svanninge By, Svanninge på adressen Odensevej 169, 5600 Faaborg.

Sagsfremstilling

Vedhæftet fremsendelsesmailen er en beskrivelse dateret den 22. november 2021 af de bygninger, som der søges lovliggørende dispensation til, en deklaration af 12. april 1983 lyst på ejendommen den 19. april 1983, fotos af pavillon, Ansøgning for BR18- Servicemål Etagebyggeri erhverv af 20. oktober 2021 samt et oversigtsfoto af ejendommen.

Af den nævnte beskrivelse af de bygninger der søges om lovliggørende dispensation til fremgår blandt andet:

" ...

"Bygning 1"

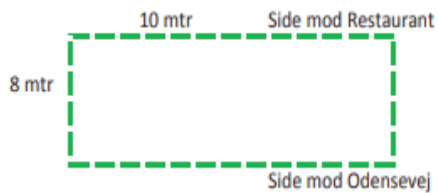
- Redskabsskur: Dette var opført ved køb af ejendom i 1995. Vedlagt er skriv fra skøde hvor inventarliste fra redskabsskur fremgår.
- Anvendelse: Bliver brugt som fremgår af inventarliste fra overtagelse til div. inventar samt redskaber
- Udførelse: Da det ikke er nuværende ejer der har opført redskabsskuret kan dette kun beskrives ud fra synligt materialer: Stolper med brædder samt Trapezplader som tag
- Mål: Målene på fremsendte tegning fra Jer svare overens med faktiske mål. De tegninger som jeg var i besiddelse af vedr. givet byggetilladelse til tidligere ejer, er desværre gået tabt ved branden i 2013.

"Bygning 2"

- Overdækning: Har erstattet de baldakiner som var ved overtagelse af ejendom i 1995

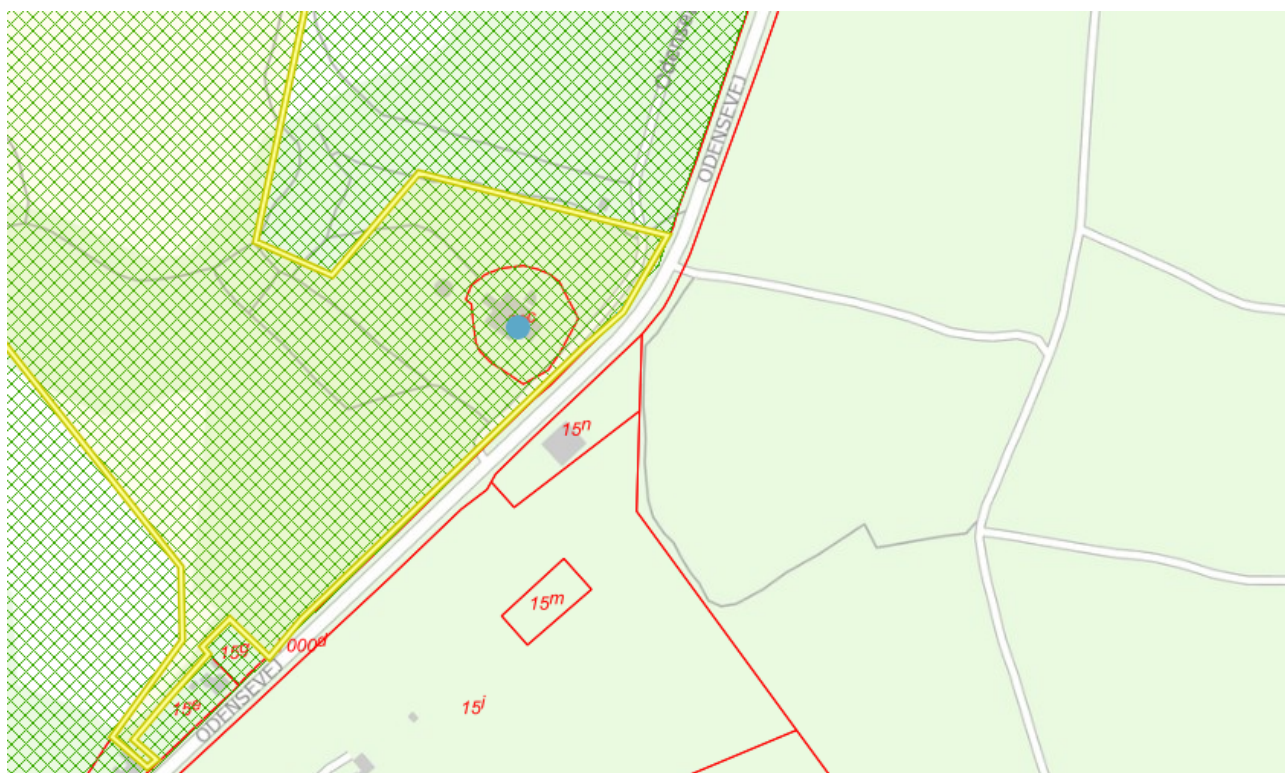
Anvendelse: Bliver brugt på samme måde som tidligere - til udeservering

Mål:

..."

Beskrivelsen indeholder desuden et foto visende et eksempel på de ansøgte solceller.

Den omtrentlige placering af det ansøgte er vist med blå prik. Fredningen er vist med gul streg og Natura 2000 område nr. 240 (Habitatområde nr. 240) Svanninge Bakker er vist med skravering.

Fredningen

Området blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 2. december 1953. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

" ...

4. Bebyggelse m.v.

Enhver form for bebyggelse er forbudt, ligesom enhver art af boder, skure, master, ledninger, mindesmærker, reklamer eller andre udsigtshindrende eller skæmmende indretninger ikke skal være tilladt. Dog skal ejeren af matr.nr. 13q have ret til om- eller tilbygge den på grunden liggende pavillon, efter

at fredningsnævnet har godkendt en det forelagt tegning til om- eller tilbygningen. Ligeledes skal ejeren af matr.nr. 23c have ret til på samme betingelse at om- eller tilbygge den på grunden liggende restauration.
..."

Høring

Faaborg-Midtfyn Kommune har sammen med ansøgningen fremsendt en udtalelse dateret den 2. december 2021, hvor kommunen blandt andet udtaler følgende:

" ...

Kommunen er i forbindelse med behandlingen af sagen blevet opmærksom på, at der også er opført to mindre tilbygninger uden tilladelse fra kommunen. Der er lavet en pavillon på en eksisterende terrasse på ca. 95 m² på den sydøstlige side af bygningen mellem 2009 og 2010 ifølge de tilgængelige luftfotos. Der er lavet et skur på ca. 35 m² på den nordøstlige side af bygningen mellem 1995 og 1999 ifølge de tilgængelige luftfotos.

Denne sag handler således om dels en lovliggørelse af de eksisterende forhold samt en ansøgning om at udskifte taget og lave en solcelle tagløsning på selve huset.

Der er bl.a. tinglyst en deklaration på ejendommen i 1983, hvor det fremgår at bygningsmæssige ændringer i form af tilbygninger og/eller ombygninger ikke må foretages uden "Skovstyrelsens" samtykke. Ansøgningen er sendt til Naturstyrelsen med henblik på at få deres samtykke.

...

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at ansøgningen med de tilhørende tegninger af om- og tilbygningen til restaurationen på matr.nr. 23c Svanninge By, Svanninge skal sendes til fredningsnævnet til godkendelse. Kommunen forstår i forlængelse heraf naturbeskyttelseslovens bestemmelser således, at tegningerne kun kan godkendes, hvis det ikke er i strid med udpegningen af Natura 2000-områder og beskyttelsen af bilag IV arter.

Natura 2000-områder

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra fredningen, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som Natura 2000-områder er udpeget for.

Ejendommen er beliggende i Natura 2000-område H240: Svanninge Bakker. Natura 2000-området er bl.a. udpeget for naturtypen overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (*vigtige orkidelokaliteter), artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, bøgeskove på morbund uden kristtorn, bøgeskove på muldbund og egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund.

Der er ikke kortlagt skovnaturtyper lige omkring ejendommen ifølge MiljøGIS, Natura 2000. Der er kortlagt overdrev lige sydvest for ejendommen. Tilstanden er god på overdrevet sydvest for bygningerne.

Det er kommunens vurdering, at udskiftning af asbesttaget og en solcelle tagløsning ikke vil påvirke de arter og naturtyper negativt, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Det er dog under forudsætning af, at asbesten håndteres så der ikke sker spild af materiale til de omkringliggende arealer.

De tilgængelige luftfotos viser, at der formentlig er en form for terrasse på den sydøstlige side af bygningen i 1986-1988. Området er meget lyst i farven. Der er en anden form for overdækning på terrassen i perioden fra 1992 til 2008. Der er tilsyneladende ingen overdækning i 2009. Den eksisterende "pavillon" er synlig på luftfotoet fra 2010 og fremefter.

Overdækningen af terrassen er således udført før udpegningen af Svanninge Bakker som et Natura 2000-område og implementeringen af habitatdirektivet i Danmark (1994 jf. [vejledfinal.pdf \(naturstyrelsen.dk\)](#)). Kommunen vurderer på den baggrund, at en overdækket terrasse sydøst for bygningen ikke er opført i strid med udpegningen af Natura 2000-områder og den særlige beskyttelse af de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området.

Vejen rundt om bygningen er der formentlig på luftfotoet fra 1977. Den er der med sikkerhed i 1981. Pladsen på den nordøstlige side af bygningen er også synlig på luftfotoet fra 1981. Der holder biler og der står noget på luftfotoet fra 1992. Skuret er der formentlig på luftfotoet fra 1999. Kommunen vurderer på den baggrund, at pladsen ikke er opført i strid med udpegningen af Natura 2000-områder og den særlige beskyttelse af de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området.

Kommunen vurderer på den baggrund, at den eksisterende pavillon på terrassen og skuret ikke har påvirket de arter og naturtyper negativt, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Svanninge Bakker.

Bilag IV arter

Der kan ligeledes ikke meddeles dispensation, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt på habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge plantearter, der er nævnt på habitatdirektivets bilag IV.

Markfirben er fundet på skrænten syd og vest for bygningen. Denne skrænt er soleksponeret og forholdsvis sandet. Markfirben foretrækker varme, solrige lokaliteter såsom heder, overdrev og sandede bakkeområder. Den kræver solvendte skrånninger med veldrænede, løse jordtyper og sparsom vegetation (lave urter eller græsser). Dens ynglesucces afhænger af, at æggene kan lægges i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Rasteområder om vinteren skal også være veldrænede og solvendte, så solen kan varme dyrene op om foråret og efteråret. De bevæger sig sjældent mere end 100 m.

Hasselmus kan forekomme i skoven lige nord for ejendommen. Den findes gerne i blandskove med mange forskellige frø og frugter ifølge DMU-rapporten om forekomsten af arter på habitatdirektivets bilag IV i Danmark. Den kræver også en mangfoldig underskov med mange urter, buske og klatrende og tornede vækster. Den kan også finde egnede yngle- og rasteområder i randområder til skoven ved bryn, frugthaver- og plantager. Den kræver stabile og uforstyrrede levesteder pga. en lav formeringsrate og spredningsevne.

Beskyttelsen af arter på habitatdirektivets bilag VI blev som nævnt implementeret i 1994 (habitatdirektivets ikrafttræden den 5. juni 1994). Kommunen vurderer på den baggrund, at opførelsen af terrassen og den første overdækning af terrassen blev udført før den særlige beskyttelse af yngle- og rasteområder for arter på habitatdirektivets bilag VI blev indført. Den sydvest vendte skræning, hvor der er fundet markfirben har i store træk samme udseende som i 1992. Kommunen vurderer i øvrigt, at en lukket pavillon beskytter markfirben bedre, hvis der er mennesker på terrassen.

Det er kommunens vurdering, at hasselmus ikke vil opholde sig ved bygningen, terrassen og skuret, da den foretrækker uforstyrrede levesteder.

Ansvarsarter

En ansvarsart er en dyre- eller planteart, som et land har et særligt ansvar for. En art betegnes som en national ansvarsart, når landets bestand er en væsentlig del af jordens samlede bestand (20 %).

Der er fundet nikkende kobjælde lige vest for ejendommen. Den er fundet på arealet på den anden side af vejen vest for bygningen. Nikkende kobjælde er rødlistet som ikke truet, men relativt sjælden i Danmark.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at både udskiftningen af taget, etablering af en solcelle tagløsning samt lovliggørelse af den nuværende overdækning af terrassen og skuret ikke påvirker levesteder for nikkende kobjælde negativt. Det er under forudsætning af, at asbesttaget og evt. spild håndteres, så der ikke sker spild af materiale til de omkringliggende arealer.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Der har under sagens behandling været foretaget besigtigelse den 30. april 2022.

Fredningsnævnet har voteret sagen telefonisk den 16. maj 2022.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det er under besigtigelsen oplyst af ejeren, at solcellerne på taget opsættes som en komplet tagløsning, så de visuelt fremstår som en samlet sort plade tagbeklædning. Et enigt fredningsnævn finder derfor, at der skal meddeles tilladelse til den ansøgte solcelle tagløsning. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på det oplyste om udseende og udførelse af løsningen, herunder at den vil fremstå som en hel tagløsning i sort og med et genskin, der er reduceret med 97%.

Ved stillingtagen til om der skal meddeles lovliggørende dispensation til pavillonen, skal der foretages en afvejning af hensynet til, at pavillonen har været opstillet i en meget lang årrække og er et integreret led i den restauration, der var beliggende på stedet ved fredningen over for hensynet til fredningens formål om landskabsbevaring. Pavillonen, der ligger på vejsiden af restaurationen, er høj og fremstår på trods af sin beliggenhed synligt i landskabet. Et enigt fredningsnævn finder, at den ansøgte pavillon med sin fremtoning fremstår så dominerende i det fredede landskab, at der på trods af, at pavillonen har ligget på stedet i en årrække, ikke skal meddeles lovliggørende dispensation til denne del af det ansøgte. Fredningsnævnet finder imidlertid under hensyn til, at pavillonen som anført har været opstillet i lang tid uden, at tilsynsmyndigheden har påtalt det, samt til ansøgers mulighed for at tilrettelægge sin forretning, at der skal meddeles en tidsbegrænset lovliggørende dispensation som neden for bestemt.

Et enigt fredningsnævn finder endvidere, at skuret, som er meget synligt fra adgangen til det fredede område, med sin fremtoning virker skæmmende i det fredede område. Fredningsnævnet finder derfor, at der uanset den årrække, hvor skuret har været beliggende på stedet, ikke skal meddeles lovliggørende dispensation til denne del af det ansøgte. Forinden en eventuel genopførelse af skuret skal ansøger fremsende et forslag til en helhedsløsning for området til godkendelse hos fredningsnævnet.

Som følge af det anførte meddeles der tilladelse til den ansøgte solcelle tagløsning, midlertidig lovliggørende dispensation til den ansøgte pavillon i 2 år fra denne afgørelses dato samt afslag på lovliggørende dispensation til det ansøgte skur.

Tilladelsen til solcelle tagløsningen er på vilkår, at det eksisterende tag på restauranten nedtages og bortskaffes efter gældende regler, herunder så der ikke sker spild af materiale i forbindelse med arbejdet - herunder fra det eksisterende tag - til de omkringliggende arealer.

Under hensyn til det af Faaborg-Midtfyn Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af det pågældende Natura 2000 området nr. nr. 240 (Habitatområdenr. 240) Svanninge Bakker.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand